

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Via tortuosa: q[ue] in iniusta co[n]de[m]natione: Et videbimus

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

Are te: et potatem habeo dimittere te: **Re**
a s ad comprimendum pilati iactantiam et superbiam q
etia nobilissimas creaturas deiecit a tramite iusticie: sicut
luiferum et protoplastum.

Respondit iesus: Non haberes potestate
a s in quibus verbis arguit iesus: ergo pilatus habet po
testate a superiore potestate et non a seipso: que potestas su
perior tradidit pilato facultate iudicandi et discernendi iu
stos et innocentes ab impijs et nocentibus: ac defendat in
fontes: et perdat nocios.

aduersus me vlla: nisi tibi datus fuisset
a s salicet iudas: ppter auariciam: et iudeus propter inui
diam: que sunt peccata ex mera malicia: et non ex fragilita
te et timore sicut pilati peccatum.

desuper. Propterea qui me tradidit ti
a s ergo et tu habebis peccatum: sed iudeus manus pecca
tum habet.

bi: manus peccatum habet.

Betia suscitasse/imperasse ventis/ambulasse siccis pedibus sup vndas maris: et multa
alia mirabilia fecisse: cum ois ppl's iudeoru hunc dei filiu diceret: inuidia contra eum
passi sunt principes sacerdotu: et tenuerunt eum: et tradiderunt eum: mibi: et alia post alia
mibi mentientes de eo: dicentes ipsum magnu: et contra lege eoru agere: ego autē credi
di ita esse: et flagellatu tradidi illum arbitrio eoru: illi autē crucifixerunt eum: et sepulto
eo custodes adhibuerunt: ille do militib' meis custodiētib': tertia die resurrexit. Itēz
autē exarsit inuidia eoru: vt darent pecunia eis dicētes: Dicite: qz discipuli eius corp'
ipsius rapuerūt. Sed cū accepissent pecunia: qd factū erat: tacere nō potuerūt: nam
et illū testati sunt se vidisse: et a iudeis pecunia accepisse. Hoc ideo ingressi/ne qd aliter
mentiaē: et estimer credendū esse mendaciū iudeoru. **De cille.**

D mat. 28. c.

Iesus false sententiatus.

Quarta via que dicitur tortuo
sa habet tres c onsiderationes.

Iesus sub cruce fatigatus.

Iesus deficiens potatus.

Iesus a pi
lato false senten
tius. **Matthēi**
xxvii. Marci.
xv. Lucē. xxiii.
Joannis. xix.

Ista est quarta via viato
ribus attēdēda: in q et christi dolo
res sūt diligēter vidēdi ac meditā
di: et dicitur via tortuosa idirecta: v're
curua: eo q nō p'm lineā seu recti
tudine iusticie fuit pgressa: iusticia
em rectitudo mēt' dicitur. Pilat' autē
deuiavit in hac via iusticie et recti
tudinis: iō dicitur via tortuosa: nā iniu
ste christ' adiudicatus est cruci: et
morti turpissim: q dicitur scēus scēoz.
Immo absolute scēus. vñ: Qd em
ex te nascet: sanctū vocabit. **Lu. 1. b.**

ff 2

De Lotione manuum Pilati

Ea **E**t erinde querebat pila. **Q**uidā deuotus. Considerate iam **Q**uidā deuotus. Considerate iam

chisti condemnationē deuoti po-
puli: et videte si est dolor sicut e-
st dolor in sua cōdēnatione. Aspi-
cite iam quō tuba pulsā: sit mari-
mus cursus populi ad videndū ch-
sti crucifixionē: parat se pilat⁹ cul-
tu exteriori: scepro iudicis/arma/
torū magno apparatu: sedet in tri-
bunali: iubet Iesum assistere: q̄ cū
ligatus fortiter per manus crude-
liū militū adducit: stat p̄ssim⁹ Ie-
sus coram iudice sub diuio inclina-
to capite: gemibūdo pectore: stat
ex aduerso impij p̄sifices gaude-
tes et tripudiantes: saluatozē deri-
dentes/improperātes/cōiūcia in-
gerentes. Stat et ipsa mater mg-
nissima flens et eiulans/gemitus
emittens graues/et singultus ma-
ternos: neq; potuit solari: nec cō-
patiētes (paucis demptis) ex om-
ni populo inuenit: vide nunc po-
puli: alios ridētes/nōnullos blas-
phemātes/liquos lapides/lutū
et puluē in eum iacentes: alios
(sed paucos) compatiētes.

Si hunc dimittis non es
amicus cesaris. **Aug⁹** sup iōan-
nem. Superius legē suam p̄posue-
runt p̄m quā deberet mori: q̄ filiū
dei se fecit: sed q̄ legē gentis alie/
ne nō timet: sed magis timet occi-
dere filiū dei: terrēt eum a cesare:
quē non potest vt auctozem pote-
statis s̄p cōtemnere.

Quē enim qui se regē fecit.
Chrys⁹ sup Iōā. home. lxxvij. vii.
de hoc potest ostēdi a purpura/a
diademate/ab ornatu/a satelliti-
bus: nōne solus semp cum duode-
cim discipulis ambulabat: vilib⁹
vtebat cibis/vestibus/domo.

Erat autē parascēue. **Aug⁹** sup
gust. sup iōanē tractatu. cxxvij. ait.
Quid est q̄d marcus ait: Erat
hora tertia/et crucifixus est euz: nisi
q̄ hora tertia crucifix⁹ est domin⁹

Et erinde querebat pila. **Q**uidā deuotus. Considerate iam
chisti condemnationē deuoti po-
puli: et videte si est dolor sicut e-
st dolor in sua cōdēnatione. Aspi-
cite iam quō tuba pulsā: sit mari-
mus cursus populi ad videndū ch-
sti crucifixionē: parat se pilat⁹ cul-
tu exteriori: scepro iudicis/arma/
torū magno apparatu: sedet in tri-
bunali: iubet Iesum assistere: q̄ cū
ligatus fortiter per manus crude-
liū militū adducit: stat p̄ssim⁹ Ie-
sus coram iudice sub diuio inclina-
to capite: gemibūdo pectore: stat
ex aduerso impij p̄sifices gaude-
tes et tripudiantes: saluatozē deri-
dentes/improperātes/cōiūcia in-
gerentes. Stat et ipsa mater mg-
nissima flens et eiulans/gemitus
emittens graues/et singultus ma-
ternos: neq; potuit solari: nec cō-
patiētes (paucis demptis) ex om-
ni populo inuenit: vide nunc po-
puli: alios ridētes/nōnullos blas-
phemātes/liquos lapides/lutū
et puluē in eum iacentes: alios
(sed paucos) compatiētes.

Si hunc dimittis non es
amicus cesaris. **Aug⁹** sup iōan-
nem. Superius legē suam p̄posue-
runt p̄m quā deberet mori: q̄ filiū
dei se fecit: sed q̄ legē gentis alie/
ne nō timet: sed magis timet occi-
dere filiū dei: terrēt eum a cesare:
quē non potest vt auctozem pote-
statis s̄p cōtemnere.

Quē enim qui se regē fecit.
Chrys⁹ sup Iōā. home. lxxvij. vii.
de hoc potest ostēdi a purpura/a
diademate/ab ornatu/a satelliti-
bus: nōne solus semp cum duode-
cim discipulis ambulabat: vilib⁹
vtebat cibis/vestibus/domo.

Erat autē parascēue. **Aug⁹** sup
gust. sup iōanē tractatu. cxxvij. ait.
Quid est q̄d marcus ait: Erat
hora tertia/et crucifixus est euz: nisi
q̄ hora tertia crucifix⁹ est domin⁹

Et erinde querebat pila. **Q**uidā deuotus. Considerate iam
chisti condemnationē deuoti po-
puli: et videte si est dolor sicut e-
st dolor in sua cōdēnatione. Aspi-
cite iam quō tuba pulsā: sit mari-
mus cursus populi ad videndū ch-
sti crucifixionē: parat se pilat⁹ cul-
tu exteriori: scepro iudicis/arma/
torū magno apparatu: sedet in tri-
bunali: iubet Iesum assistere: q̄ cū
ligatus fortiter per manus crude-
liū militū adducit: stat p̄ssim⁹ Ie-
sus coram iudice sub diuio inclina-
to capite: gemibūdo pectore: stat
ex aduerso impij p̄sifices gaude-
tes et tripudiantes: saluatozē deri-
dentes/improperātes/cōiūcia in-
gerentes. Stat et ipsa mater mg-
nissima flens et eiulans/gemitus
emittens graues/et singultus ma-
ternos: neq; potuit solari: nec cō-
patiētes (paucis demptis) ex om-
ni populo inuenit: vide nunc po-
puli: alios ridētes/nōnullos blas-
phemātes/liquos lapides/lutū
et puluē in eum iacentes: alios
(sed paucos) compatiētes.

Si hunc dimittis non es
amicus cesaris. **Aug⁹** sup iōan-
nem. Superius legē suam p̄posue-
runt p̄m quā deberet mori: q̄ filiū
dei se fecit: sed q̄ legē gentis alie/
ne nō timet: sed magis timet occi-
dere filiū dei: terrēt eum a cesare:
quē non potest vt auctozem pote-
statis s̄p cōtemnere.

Quē enim qui se regē fecit.
Chrys⁹ sup Iōā. home. lxxvij. vii.
de hoc potest ostēdi a purpura/a
diademate/ab ornatu/a satelliti-
bus: nōne solus semp cum duode-
cim discipulis ambulabat: vilib⁹
vtebat cibis/vestibus/domo.

Erat autē parascēue. **Aug⁹** sup
gust. sup iōanē tractatu. cxxvij. ait.
Quid est q̄d marcus ait: Erat
hora tertia/et crucifixus est euz: nisi
q̄ hora tertia crucifix⁹ est domin⁹

Et erinde querebat pila. **Q**uidā deuotus. Considerate iam
chisti condemnationē deuoti po-
puli: et videte si est dolor sicut e-
st dolor in sua cōdēnatione. Aspi-
cite iam quō tuba pulsā: sit mari-
mus cursus populi ad videndū ch-
sti crucifixionē: parat se pilat⁹ cul-
tu exteriori: scepro iudicis/arma/
torū magno apparatu: sedet in tri-
bunali: iubet Iesum assistere: q̄ cū
ligatus fortiter per manus crude-
liū militū adducit: stat p̄ssim⁹ Ie-
sus coram iudice sub diuio inclina-
to capite: gemibūdo pectore: stat
ex aduerso impij p̄sifices gaude-
tes et tripudiantes: saluatozē deri-
dentes/improperātes/cōiūcia in-
gerentes. Stat et ipsa mater mg-
nissima flens et eiulans/gemitus
emittens graues/et singultus ma-
ternos: neq; potuit solari: nec cō-
patiētes (paucis demptis) ex om-
ni populo inuenit: vide nunc po-
puli: alios ridētes/nōnullos blas-
phemātes/liquos lapides/lutū
et puluē in eum iacentes: alios
(sed paucos) compatiētes.

Si hunc dimittis non es
amicus cesaris. **Aug⁹** sup iōan-
nem. Superius legē suam p̄posue-
runt p̄m quā deberet mori: q̄ filiū
dei se fecit: sed q̄ legē gentis alie/
ne nō timet: sed magis timet occi-
dere filiū dei: terrēt eum a cesare:
quē non potest vt auctozem pote-
statis s̄p cōtemnere.

Quē enim qui se regē fecit.
Chrys⁹ sup Iōā. home. lxxvij. vii.
de hoc potest ostēdi a purpura/a
diademate/ab ornatu/a satelliti-
bus: nōne solus semp cum duode-
cim discipulis ambulabat: vilib⁹
vtebat cibis/vestibus/domo.

De Christi Educatione

¶ Tradidit voluntati eorum. Sententia data a pilato p[ro]m[issi]o[n]e vbi supra: hec fuit. Iesum seducen[te]m populū: blasphemante deum: dicen[te]m se christū regem esse iudeorum: cruci affigēdo condemnato et adiudico.

¶ Susceperūt autē iesum. Quidā deuotus. Hic cōsiderandus est maximus dolor dulcissimi saluatoris: nam data sententia accurrūt impīssimi ribaldī: rapiunt christum: ignominiosissimeq[ue] illudunt: vulnera flagellationis renouat: crudeliter purpurā carni christi compactā violenter extrahendo: coronā capite deponendo: vestibus suis indutus eandē coronā iterū imponēdo: ita q[uod] sanguis nouus vbiq[ue] erupit: corpusq[ue] sanctissimū et terra roseo rigaret: cruore ip[s]i latronibus pessimis associat: deteriusq[ue] ipsum contrectat: vt latronibus cerneret deterior. Vincit q[uod] tam vile reputabant eum: vt nullū crucē suā: sicut latronū etiā crucifigēdo patibulis deferēdo fecerunt: attingere dignaret: sed infirmi dñi scapulis debilib[us] vulneratis et cōtortis crudeliter rabi-

di canes imponūt grauissimā crucis patibulū: q[uod] nulli latronū antea fuerat factū. Quidē iam quō Iesus humeros humiliter supponit: incuruatus et anhelās incedit: multipliciter ab impijs fatigatus. Vultoties in terrā p[ro] nimia infirmitate: p[ro]cidens: cum clamoribus leuat. Sequebat[ur] et anxia mater: p[ro] filio: mestissimāq[ue] genitrix dei: nec videre nec alloqui p[ro]pter ppli multitudinē permissa. Erat em̄ in crastinū magna festiuitas: vnde ex omni mūdi parte conuerāt iudei. Quidē em̄ filio imponere crucē magnā et ponderosā: quē ex corde p[ro]mptio iussit: sed nulla ad eundē facultas paruit: vnde Ioan[nes] ni loquebat[ur] et magdalene. Ducite charissimi p[re]cor quo videre et tangere filiū meū valeam priusq[ue] moriari: ne et ipsa p[ro] dolore nimio moriatur. Peruenientes itaq[ue] via cōpediti ante ciuitatis portā: videns a longe filium sub cruce anhelantē: iam sub onere deficiente: in medio latronū euntem: facie sicut leprosum: capillis et barba tam quasi semi priuatū: oculis lachrymosis: ore etiā pallido. Quē cū vidisset: nō cognouit p[ro] nimia deturpatio[n]e: vnde ait: Sorores meę dicatis dilectissime: vbi est filius meus: o q[uod] miserabilis iste vir qui hic deducit. Ostendite subito et filium si similia passus sit. Et appropinquās Iesus iam semimortuus: vidēsq[ue] suam mestissimā genitricē: nō potuit se amplius cōtinere: sed cadens sub cruce ex nimia cōpassione. Quod videns mater dolorosa: agnoscentēq[ue] vestes eius: et filialem dilectionē. Heu heu ipse est: ipse est fili[us] meus. Et accesserunt sorores eius cū magdalena et ioanne dicētes: Domina declina paulisper: vides in quātis angustijs versat cor eius: vt q[uod] spiritū deficiat ex tui cōpassio[n]e.

a s principes et populus. b s Aliquit dicūt eū bis fuisse flagellatū: semel ad satisfactio[n]ē populi: alia vice p[ro]pter cōstitutionē romanā. Et illi? opinio[n]is fuit Berfon: parū refert. Quedo q[uod] tū semel fuit flagellat[us]: sed sepe? illudus. bant. Iesū vō. R. flagell[us] cessū. L. tradit voluntati eorū. AD. vt crucifigeret.

¶ Iesus sub cruce fatigatus. AD. Marc. XV. Lucē. XXIII. Ioan. XIX.

¶ Disce. Ies[us] milites iam exultēte hora sexta et incepta. p[er]unt autē iesum a s vbi nouā penam sentit: quia p[ro]pter cōpassionem purpurā vix saluet poterat a carnibus enelli: vnde iterū sanguis nouus p[ro]digiter ebulluit.

AD. exuerūt eum a s i. veste i modū palli facta de purpura. b s vt magis confusibilior educeret: quanto a pluribus cognosceretur. chlāmyde et. R. purpura: et induerūt a s i. extra ciuitatē: eo q[uod] pallio christi nō solū ad iudeos: sed ad oēs se extēdit: sic etiā in publico stabulo voluit nasci. illū vestimētis suis. J. et eduxerunt eū

A **M.** vt crucifigerent. **R.** illum. **I.** Et a

a s. glo. suo humero vt comēdarē imitaturis. Nota vt
a s. sibi: quia mandātū erat vt suspendendus portaret p se
patibulū: sed aliū deportauerūt ad locū crucis: sed
christi sibi portauit: vt impleret scripturā: Dabo clauē da
uid sup humerū ei: qz crux fuit clauis aperies portā celi.
baulās sibi crucem exiuit in eum qui

dicat caluarie locū hebraice aut golga

tha. **L.** Et cū duceret eū: sequebatur illū a

multa turba populi et mulierū q plan-

a s. compassiois grā fili et matris: qz videbat eis et reate:

q inuiste duceret ad mortē: quidā aut ex eis plangebant

et fortunā subito sic mutatā: ex qdā hūana pietate moti.

b s. qz velint nō aut puerit se ad plāgēs eū: vt saltē im-

pū inde cōpungerent et penteret: in quo facto maxima

christi pietas ad humanū genus cernit.

gebāt et lamentabant eū. **L.** Cōuersus aut

a s. qui sponte p vobis omnibus mortē sustinuit: habēs

potestātē animā meā ponere p passionē crucis: et iterū re

assumere p resurrectionē.

ad illas iesus dixit: Filie hierlm: noli-

a s. nō illas tm alloquitur: s. vniuersas aias habitātes in

hierlm: et oēs pfecō quib⁹ passio christi nō deseruit ad effi

ciā: isti frustra deflent christū: hoc frustra p his christ⁹

passus est: qz eius passio effectū nō est plectura.

B te flere sup me sed sup vōsipsas stete et

a s. i. aues et iudes qui pcurauerūt hāc mortem: vnde et

ipfi morte digni sunt. b s. i. valde notandū est.

sup filiōs vestros. Quoniam ecce veni-

a s. qz obfidiōnis hierlm et extremi iudicii. b s. qz die-

bus obfidiōnis. c s. qz tpe tribulatiōnis et angustie di-

cit aliquis beat⁹ respiciat: qui non b filiū aut amicū p

quo dupliciter non affligit: p se et amicos s. qz.

ent diēs in quib⁹ dicet: Beate steriles

et ventres q nō genuerūt: et vbera q nō

a s. tpe iudicii qn christ⁹ non flebit: nec despectui habebit:

quia in forma gloriofa apparebit. b s. qz peccatrices aie q

multa pceperūt et genuerūt pccā: quā et tūc lanbulū a

monibus: qd tūc non inueniūt.

lactauerūt. Tūc incipient dicere mō-

a s. qz melius erit nobis latitare sub istis collibus: qz eter

naltiter deturdi in infernū.

tibus cadite sup nos: et collib⁹ opērite

a s. Rano huius est. b s. i. in christo iusto: et eius marty

rius membris. c s. i. impī homines facere possunt: et

deus istos ita tribulati pmitit penam qz insig.

nos. Quia si i viridi ligno hec faciūt:

a s. heu quid sustinebūt in tormētis impī pccōre exiccati

et derelicti ab omni gratia: virtute et dilectione.

in arido qd fiet. Bucebant autē et alij

Quib⁹ ait: Sinite me charissime/
vt hic moriar: Accendā et spēra/
bor te fili dulcissime: vbi iā absces/
sit speciosa forma: vbi decōr vul/
tus tui et splendor oculorum? **†** Esa. 22.1

sanctissime nate filios virginis/
mee/nimium depresso et squali/
tus et his dicit: reiecto timore accē/
dit et amplexata est dñm: et sic im/
pletū est illud. Tuā ipsius/et ipsi

us tuā aiam pertransibit doloris/
gladius: quia passio christi cōmu/
nicat a fuit aie virginis: et sic eius

anima fuit sua per compassionē/
et compassio virginis cōmunicata/
fuit christo: et sic anima virginis fu

it ipsius christi: non in substantia/
sed in doloris participatiōe. Tūc **†** Jo. 10.6.

vtriusqz ania quasi deficiebat: vt

erant ambo cōruerēt. In cu/
ius memoria christifideles ecclesi/
am postea cōreperūt: que nuncupa

ta fuit Maria de spatio: cui⁹ ve/
stigia bodie ostenduntur. **†** Jo. 10.6.

† Et baiulans sibi crucem. Bernard⁹

Bernardus doct⁹ mellitius in

sermone de passione. **†** Inaudēti

spectaculum/ nūqz audiri/ visum

aut factum: vt aliquis fur aut ma/
lefactor: ad hoc cōpelleret/ vt su

um ppiū portaret patibulū/ pte/
ter saluatiōē. Et impletū est illud

factus est principatus super hu/
merū eius: quia ipse ppter passio

nem crucē et humiliationē fuit ex/
altatus. Et impleta est figura de

Isaac patriarcha. **†** Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

† Bernard⁹

† Vincent⁹

De christi Potatione

E die destruxerunt: ubi facta est tanta strages: ut occisorum sanguis quasi rivulus de oibus partibus civitatis fluere: et capta fuit civitas in die pasche: ubi maria ps et potiores iudei conuenerunt: et inclusi atque occisi vediti aut fame periti: ita quod Egesippus dicit libro. v. Andecus cetera milia fame et gladio perierunt. Octoginta milia vediti et dispersi: et triginta pro vno denario empti sunt: quia ipsi christum pro triginta denariis emerunt. Et verificata est in parte (ad huc restant plurima in extremo iudicio veditanda) hec postulatio. Sanguis eius super nos et super filios nostrum. Erat insuper tanta fames tempore obsidionis: ut matres comederent proprios pueros secundum iosephum de bello iudico. lib. vij. capi. x. Unde idem Iosephus de se ait: quod latuerit in scissuris petrarum cum quatuoraginta comitibus: et captus a romanis presentatus. Secundo loquitur christus de iudicio extremo: sicut patet in expositione et textu.

¶ **E**untes autem inuene. Quidam deuotus in presenti textu. Deuotus homo totum se recolligit: ut dominum sui recenscat dolores: et precipue deductiones et reductiones: et inuenit quod christus fuit reductus. Agnoscit in hoc totum propria voluntate ut caperetur. Ad annam: ut alapa crudeli percuteretur. Ad caipham: ut sputis et plagis et opprobriis satureretur. Ad concilium: ut a iudeis ligaretur et corde innaretur. Ad pilatum: ut a principibus accusaretur et examinaretur. Ad herodem: ut tantis fatuus alba veste illuderetur. Ad pilatum iterum: ut latro sibi prefferretur. Intus in atrium: ut flagellis cederetur. Ad aspectum iudgorum: ut ad crucem peteretur. Ad tribunal: ut sententia iniusta daretur. Ad Caluarie locum: ut cruci affigeretur. Quis potest cogitare illusiones/dolores/tristitias/opprobria/plagas et vbera etc. Sed propter vias alias illa que fuit educere ad montem caluarie fuit dolorissima: per quam vere dici potest: O vos omnes qui transitis per omnes alias vias: attendite et videte si est dolor sicut dolor meus/in hac penultima via/que quasi filius ego defeci cum matre: que eam iudei ab amplexu meo crudeliter auulserunt: que a mulieribus sanctis rapta extra turbam quasi mortua: et paululus spiritu resumpto calidissimas lacrymas effuderit: etiam in tanta quantitate quod dicit lapidem conuersasse: qui postea habitus fuit per magnis reliquijs in pregrandi illa ecclesia Sophia in Constantinopoli. Copatere hic christo: quia via ista fuit penalis et valde periculosa precipue propter quattuor. Primo propter ligni maledictionem. Secundo propter latronum associationem. Tercio propter vestimentorum expoliationem et enudationem. Quarto propter

a s et per prophetam impleret dicitur. Et cum scelerat reputatus est: ut ostenderet per quibus patere: unde dicitur. Non veni vocare iustos sed peccatores: ideo cum latronibus fuit educatus extra hierusalem: ut eos reduceret ad celestem hierusalem. duo nequa cum eo ut interficerentur.

¶ **I**esus deficiens potatus. Matthaei xxvii. Marci. xv. Lucę. xxiii. Joannis. xix.

Era s. i. cum scilicet saluator cum opus probro educeretur. **E**untes cere. ut: iam lento gradu valde incederet: multonens in terra caderet. **¶** **A**ut inuenerunt hoies. R. quepiam a s. scilicet homines volentes domum reuertere ab agro: quod tempus erat prandii. **¶** **P**terea. **¶** **A**ut non

a s a ciuitate cyrene que est in prouincia galilee. s. erat gentilis et habitabat hierosolimam. **¶** **M**use simone et cyrenensem. **¶** **V**eniente a s quia fuit in agro et laborauit. b s. Nonne istum simonem hic cepimus ratione filiorum: qui fuerit chasti discipuli et postea martyrisati propter fidem. **¶** **D**e villa. R. patre alexandri et rufi. **¶** **L**

¶ apprehenderunt. **AD.** hūc. 2. Et im-
 pōnunt. a s nō misericordia mortis: sed ne chūstus defi-
 ceret in via: vt in eo nō possent explee voluntatē crucifigē-
 di: qd chūstus tā lento gradu pcedebat: timebat dē morte.
 fuerūt illi crucē pōrtare post iesū. **AD.**

a s quia abominatio erat tangere crucem. b s pōrtādo
 post Iesum.

¶ et angariauerunt vt tōlleret crucē eius.

a s iudei duxerūt iesū ligatū: qūis crucē non pōrtaret.

R. Et perducūt eū. **AD.** et puenerunt

a s nomen serum est.

in locum qui dicit gōlgatha. **R.** Qd

a s quia ibi capita decaluata mortuorum videbantur: vñ
 notatur locus despicibilis et fēdus.

est interpretatū caluarie locus. **AD.** Et b

a s a. potū amarissimū ad hoc specialiter preparatū in
 contumeliā et dolorē chūsti ad impijs iudeis: vt implere
 tur scriptura: Dederunt in escam meam fel: et in siti mea
 potauerunt me aceto.

Dederunt ei myrrhatū vinū bibere. **AD.**

a s .i. lingua qd esset fel et acētū. b s quia neqz fel iniquita-
 tis: neqz acētū impatientie in eo repertū est.

cū felle mixtū. Et cum gustāset nō lu-

a s ad interiora non accepit: licet gustaret: qz nihil distat
 simpliciter gustare et non bibere: nam quod parum est: p
 nihilo reputatur.

it bibere. **R.** et non accepit.

rūt Simonem: et imposuerūt illi crucem pōrtare post Iesum. Nec quis estimare de-
 bet illud cōtra perfectionem Chūsti existentis verus deus et verus hō. Tradiderat
 eū diuinitas Chūsti humanitatē ex toto infirmitatibz humanis ad patendū: nolēs
 sibi in aliquo suffragari qd ad penę alleviationem: et ideo infirmitatis humane cōditio
 expōsebat: vt hō chūstus sic tota noctē fatigat: et cruoris effusione debilitat: sub tan-
 to pōdere deficeret. hec ille. b **¶** Et dederunt ei myrrhatū vinum. Bernardin^{us} de senis.
 de senis. O seua crudelitas iudeoz: qualia pocula apponis homini fatigato: qualem
 refectiōē porrigis homini in carne tā leso: quales affectz passionis ostendis homini
 de hoc mundo in primo migraturū.

Uincit

† Ps. 68. e

Bernardi
 nus de se-
 nis.

Quinta via dicit
 arta: et habet tres
 consideraciones.

Iesus cruci acclauat^{us}

Iesus fructuose affat^{us}

Iesus lancea pforat^{us}

¶ Iesus cruci acclauatus. **AD** Mathei
 XXVII. **AD** Marci. XV. **Lucę.** XXIII. **Jo.**
 annis. XIX.

¶ Ista ē via ānta in ordine.
 et dicit arta via vñ angusta. Quā-
 tū ad locū ē arta: eo qd trāsīt p do-
 lorosissimū gen^{us} mortis. s. crucē.
 Inde viatores debent attēdere et
 videre si dolor: siliis sit chūsti do-
 lozi. Dicit etiā angusta qd ad tē-
 pus: nō ēm temp^{us} angustū repit^{us}
 mortis tpe: ppter ea videre et at-
 tēdere si est dolor: sicut dolorosissi-
 ma mors chūsti: qd clamādo expi-
 rauit: de nullo vnqz legitur.

Bs